

Starpniecība dalībvalstīs - Luksemburga

Mūsu tulkoņi pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: [fr](#).

Tā vietā, lai vērstos tiesā, kāpēc nemēģināt atrisināt strīdu, izmantojot starpniecību? Tā ir alternatīva strīdu risināšanas (ASR) procedūra, kuras laikā starpnieks palīdz strīdā iesaistītajām pusēm panākt vienošanos. Luksemburgas valdība un praktizējošie juristi apzinās starpniecības priekšrocības.

Ar ko sazināties?

Nav centrālas iestādes, kas būtu atbildīga par mediatora profesijas regulāciju.

Papildus mediācijai konkrētās nozarēs (banku nozarē, apdrošināšanas nozarē u. c.) un papildus [Ombudam](#), kas ir atbildīgs par mediāciju administratīvās lietās, un Bērnu tiesību aizsardzības komitejai ([Ombudskomitee fir t'Rechter vun de Kanner](#)) mediācijas jomā darbojas šādas biedrības:

- [Luksemburgas Mediācijas un apstiprināto mediatoru asociācija](#) (*Association luxembourgeoise de la médiation et des médiateurs agréés – ALMA asbl*);
- [Luksemburgas Advokatūras mediācijas centrs](#) (*Centre de médiation du Barreau du Luxembourg – CMBL*);
- [Mediācijas centrs](#) (asbl);
- [Sabiedrības un ģimenes lietu mediācijas centrs](#) (*Centre de médiation Socio-Familiale*), ko pārvalda nodibinājums "Pro Familia".

Kurā jomā mediācija ir pieļaujama un/vai tiek visbiežāk izmantota?

Mediācija principā ir pieļaujama:

- administratīvās lietās;
- krimināllietās;
- ģimenes lietās;
- komercietās;
- lietās par kaimiņu savstarpējām attiecībām.

Mediācija civillietās un komercietās ir uz pušu piekrišanu balstīts konfidenciāls process, ko īsteno neatkarīgs, objektīvs un kompetents mediators. Mediācija var attiekties uz visu strīdu vai tā daļu. Tā ietver gan mediāciju uz vienošanās pamata, gan tiesas norīkotu mediāciju; īpaša nozīme ir mediācijai ģimenes lietās.

Jebkura strīda puse var ierosināt otrai pusei vai pusēm veikt **mediāciju uz vienošanās pamata** (*médiation conventionnelle*) neatkarīgi no tiesas vai šķīrējtiesas procesa un jebkurā procesa stadijā, kamēr tiesa nav sākusī taisīt spriedumu.

Kad civillietā, komercietā vai ģimenes lietā jau tiek izskatīta tiesā, tiesnesis jebkurā procesa stadijā, kamēr nav sāktā sprieduma taisīšana, var ierosināt izmantot **tiesas norīkotu mediāciju** (*médiation en justice*); izņēmums ir Kasācijas tiesā izskatītās lietas un pagaidu noregulējuma process (*matière de référé*). Tiesnesis var uzaicināt puses veikt mediāciju pēc savas iniciatīvas vai pēc pušu kopīgas iniciatīvas, taču jebkurā gadījumā pusēm ir jāpiekrīt mediācijas veikšanai. Ja tiesa izskata lietu, kas ietver jautājumu ģimenes tiesību jomā (šīs lietas ir izsmejoši uzskaitītas), tā var ierosināt pusēm veikt mediācijas pasākumus un norīkot bezmaksas informatīvu sēdi, kuras laikā tiek izskaidroti mediācijas principi, procedūra un mediācijas sekas.

Krimināllietās valsts prokurors ar zināmiem nosacījumiem un pirms apsūdzības izvirzīšanas var lemt izmantot mediāciju, ja:

- ir ticams, ka ar šo pasākumu tiks novērsts cietušajai personai radītais kaitējums; vai
- tiks izbeigts pārkāpuma radītais traucējums; vai
- tas palīdzēs rehabilitēt pārkāpumu izdarījušo personu.

Mediācijas izmantošana neliedz pēcāk pieņemt lēmumu veikt personas kriminālvajāšanu, jo īpaši, ja mediācijas nosacījumi netiek ievēroti.

Vai ir jāievēro īpaši noteikumi?

Mediācijas izmantošana ir pilnīgi brīvprātīga.

Uz mediāciju administratīvās lietās un mediāciju krimināllietās, kā arī mediāciju konkrētās nozarēs attiecas īpaši tiesību akti.

Informācija un apmācība

Mediatori krimināllietās

Ar 1999. gada 6. maija likumu un 1999. gada 31. maija Lielhercoga noteikumiem tika izveidota mediācijas sistēma krimināllietās. Prokurors pirms apsūdzības izvirzīšanas var nolemt izmantot mediāciju, ja viņš uzskata, ka ar to varētu novērst cietušajai personai radīto kaitējumu, izbeigt pārkāpuma rezultātā radīto traucējumu vai palīdzēt rehabilitēt pārkāpumu izdarījušo personu. Kad prokurors nolemj izmantot mediāciju krimināllietās, viņš mediācijas veikšanai var norīkot jebkuru personu, kura apstiprināta kā mediators šajos nolūkos.

Apstiprinājums

Persona, kas vēlas tikt apstiprināta, kā mediators, kam ļauts veikt mediāciju krimināllietās, iesniedz pieteikumu Tieslietu ministrijai, kas lemj par šo pieteikumu pēc apspriešanās ar ģenerālprokuroru.

Mediatori civillietās un komercietās

Ar 2012. gada 24. februāra likumu tika izveidots valsts mēroga regulējums attiecībā uz mediāciju civillietās un komercietās, ieviešot jaunu sadaļu jaunajā Civilprocesa kodeksā. Ar šo likumu Luksemburga ir transponējusi Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 21. maija Direktīvu 2008/52/EK par konkrētiem mediācijas aspektiem civillietās un komercietās, attiecinot direktīvā paredzētos principus gan uz pārrobežu strīdiem, gan valsts mēroga strīdiem. Likumu papildina Lielhercoga 2012. gada 25. jūnija noteikumi, ar kuriem paredz kārtību, kādā apstiprina mediatorus, kam ļauts veikt tiesas norīkotu mediāciju un mediāciju ģimenes lietās, īpašu apmācību mediācijas jomā un bezmaksas informatīvas sēdes norisi.

Mediators ir trešā persona, kuras uzdevums ir uzklaut abas puses kopīgi vai vajadzības gadījumā – atsevišķi, lai izšķirtu strīdu, kas pastāv starp pusēm. Mediators neuzspiež pusēm kādu konkrētu risinājumu, bet gan aicina tās panākt brīvprātīgu vienošanos sarunu ceļā.

Tiesas norīkotu mediāciju un mediāciju ģimenes lietās var veikt gan apstiprināti mediatori gan mediatori, kas nav saņēmuši apstiprinājumu. Ar apstiprinātu mediatoru saprot fizisku personu, kuru šajos nolūkos ir apstiprinājusi Tieslietu ministrija.

Mediācijai uz vienošanās pamata un mediācijai pārrobežu strīdos puses var izmantot neapstiprināta mediatora pakalpojumus.

Apstiprināšanas kārtība

Mediatoru apstiprināšana ir Tieslietu ministrijas kompetencē. Civillietās un komercietās mediatoriem nav nepieciešams tikt apstiprinātiem mediācijas veikšanai uz vienošanās pamata.

Jebkura fiziska persona var pieprasīt apstiprināšanu, ja viņa atbilst nosacījumiem, kas paredzēti 2012. gada 24. februāra likumā, ar kuru jaunajā Civilprocesa kodeksā tiek ieviesta mediācija civillietās un komercietās, kā arī nosacījumiem, kas paredzēti 2012. gada 25. jūnija Lielhercoga noteikumos, ar kuriem paredz kārtību, kādā apstiprina mediatorus, kam ļauts veikt tiesas norīkotu mediāciju un mediāciju ģimenes lietās, īpašu apmācību mediācijas jomā un bezmaksas informatīvas sēdes norisi.

Pamatojoties uz iepriekš minēto Direktīvu 2008/52/EK un 2012. gada 24. februāra Likuma par mediāciju 1251-3. panta 1. punkta 3. daļu, mediācijas pakalpojumu sniedzējs, kas izpilda līdzvērtīgus vai lielā mērā salīdzināmus kritērijus citā Eiropas Savienības dalībvalstī, ir atbrīvots no pienākuma saņemt apstiprinājumu Luksemburgas Lielhercogistē.

Apstiprinājums tiek piešķirts uz nenoteiktu laiku.

Jaunā Civilprocesa kodeksa 1251-3. panta 2. punktā un iepriekš minētajos 2012. gada 25. jūnija Lielhercoga noteikumos ir paredzēti kumulatīvi nosacījumi, kas jāizpilda fiziskai personai, kura vēlas saņemt šādu apstiprinājumu.

1. Personai ir jāapliecina nevainojama reputācija, kompetence, izglītība, neatkarība un objektivitāte.
2. Personai ir jāiesniedz izraksts no Luksemburgas sodu reģistra vai līdzīgs dokuments, ko izsniegušas personas dzīvesvietas valsts (valsts kurā persona ir dzīvojuši pēdējos piecus gadus) kompetentās iestādes.
3. Personai ir jāpiemīt visām civilajām un politiskajām tiesībām.
4. Personai ir jābūt ieguvušai apmācību mediācijas jomā, ko apliecina:
 - mediācijas maģistra diploms, ko izsniegusi Luksemburgas Universitāte vai cita universitāte, augstākās izglītības iestāde vai tāda paša līmeņa apmācības iestāde, kas akreditēta saskaņā ar kādas Eiropas Savienības dalībvalsts normatīvajiem vai administratīvajiem aktiem; vai
 - trīs gadus ilga profesionālā pieredze, ko papildina "īpaša apmācība mediācijas jomā", kā noteikts iepriekš minēto 2012. gada 25. jūnija Lielhercoga noteikumu 2. pantā;
 - vai izglītība mediācijas jomā, ko atzīst kāda Savienības dalībvalsts.

Luksemburgas Universitāte piedāvā īpašu [mediācijas mācību programmu \(maģistra grāds\)](#).

Kādas ir mediācijas izmaksas?

Mediācija bieži ir bez maksas. Ja par mediāciju ir jāmaksā, tas tiks skaidri norādīts.

Atlīdzība par **mediāciju uz vienošanās pamata** tiek noteikta, pusēm brīvi vienojoties. Šajā gadījumā puses sedz mediācijas izmaksas un mediatora atlīdzību vienādās daļās, izņemot, ja tās ir vienojušās citādi.

Mediatora atlīdzība par **tiesas norīkotu mediāciju un mediāciju ģimenes lietās** ir paredzēta Lielhercoga noteikumos.

Vai ir iespējams panākt mediācijas rezultātā panākta izlīguma izpildi?

Ir svarīgi atzīmēt, ka izlīgumiem, kas panākti, veicot **mediāciju civillietās un komercietās**, ir tāds pats pierādošais spēks kā tiesas nolēmumam. Saskaņā ar iepriekš minēto Direktīvu 2008/52/EK izlīgumi, kas mediācijas ceļā panākti Luksemburgas Lielhercogistē vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, ir izpildāmi Eiropas Savienībā. Ja izlīgumu vai tā daļa apstiprina kompetentais tiesnesis, tas kļūst izpildāms.

Ar 2012. gada 24. februāra likumu minētā direktīva ir transponēta valsts tiesību aktos. Ar to mediācija tiek padarīta līdzvērtīga citām pastāvošajām tiesu procedūrām.

Saites

[Tieslietu ministrija](#)

[Luksemburgas Mediācijas un apstiprināto mediatoru asociācija \(ALMA asbl\)](#);

[Luksemburgas Advokatūras mediācijas centrs \(CMBL\)](#)

[Mediācijas centrs](#)

[Sabiedrības un ģimenes lietu mediācijas centrs](#)

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lapa atjaunināta: 20/12/2018